

רשומות

ספר החוקים

7 ביוני 1984

1118

ז' בסיון התשמ"ד

עמוד

142	חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984
146	חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אבטחת מוסדות תינוך), התשמ"ד-1984
146	חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 21), התשמ"ד-1984
147	תיקון טעות בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 59), התשמ"ד-1984
	תיקון טעות דפוס

חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984 *

הגדרות

1. בחוק זה —

"גרוטות רכב" — רכב שיצא מכלל שימוש מחמת שהתיישן, שמורק או שנקבע כרכב באובדן גמור, וכן שלד של רכב או חלקים ממנו ;

"השלכה" — לרבות זריקה, שפיכה, נטישה או השארה ;

"מכל למשקה" — כלי קיבול לשימוש חדיפעמי עשוי מתכת, זכוכית, פלסטיק, נייר או חומר אחר, שמשווקים בו משקה, למעט חלב ומוצריו, בין שהוא ריק ובין שהוא מלא ;

"פסולת" — לרבות שיירי מזון, קליפות, ניירות, בקבוקים, תיבות, קופסאות, קרטונים, אריזות למינייהו, גרוטאות, גורי עץ, קרשים, סמרטוטים, בדלי סיגריות, אשפה מכל סוג וכן כל דבר אחר העלול לגרום אי נקיון או אי סדר, למעט פסולת בנין וגרוטות רכב ;

"פסולת בנין" — חמרים ושיירי חמרים המשמשים לבניה, או שמשמשים בהם בקשר לעבודות בניה, לרבות ערימות אדמה וחלקי הריסות של מבנים ;

"רכב", "רכב מסחרי" ו"רכב ציבורי" — כמשמעותם בפקודת התעבורה ;

"רשות הרבים" — כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש בו עובר בו למעשה ;

"רשות מקומית" — למעט ועד מקומי.

2. לא ישליך אדם פסולת, פסולת בנין או גרוטות רכב ברשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד, ולא ילכלך את רשות הרבים.

איסור ללכוד והשלכה פסולת

3. כל מי שבידו השגחה על קטין שטרם מלאו לו שלוש עשרה שנים, הנמצא עמו ברכב, לא יניח לקטין להשליך פסולת מהרכב.

אחריות לגבי קטינים ברכב

4. (א) הוכח כי פסולת או פסולת בנין הושלכו מתוך רכב, רואים, לענין סעיף 2, את בעל הרכב או את האדם האחראי לרכב, כאילו הוא השליך את הפסולת או את פסולת הבנין, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של האדם שהרכב היה ברשותו בעת ההשלכה, או שהרכב נלקח ללא הסכמתו.

חזקת לענין השלכת פסולת ופסולת בנין מתוך רכב

(ב) הוכח כי פסולת או פסולת בנין הושלכו מתוך רכב, רואים, לענין סעיף 2, את מי שנהג בו אותה עת כאילו הוא השליך את הפסולת או את פסולת הבנין, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של המשליך ; הוראה זו לא תחול לגבי מי שנהג באוטובוס או ברכב ציבורי, למעט מונית, וכן לא תחול על מי שנהג ברכב מסחרי בלתי אחוד כאשר הפסולת הושלכה מתוך החלק הנפרד מתא הנהג.

5. הושלכה גרוטת רכב, רואים, לענין סעיף 2, את בעלה כאילו הוא שהשליכה, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן וברשות מי היתה גרוטת הרכב אותה עת, או שגרוטת הרכב נלקחה ללא הסכמתו.

חזקה לענין גרוטות רכב

* נתקבל בכנסת ביום כ"ז באייר התשמ"ד (29 במאי 1984) ; הצעת החוק דבריו הסבר פורסמו בה"ח 1665, התשמ"ד, עמ' 164.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173 ; ס"ח התשמ"ד, עמ' 30.

6. באוטובוס, ברכב ציבורי וברכב מסחרי בלתי אחוד בחלק הנפרד מתא הנהג, יקבע בעל הרכב או נהגו, בצורה גלויה לעין, שלטים המורים על איסור השלכת פסולת מהרכב.
7. (א) רשות מקומית תקבע, בכפוף לכל דין, אתרים לסילוק פסולת בנין וגרוטות רכב, בין בתחומה ובין מחוצה לו בתאום עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר; קביעה כאמור יכול שתיעשה במשותף בידי מספר רשויות מקומיות ויכול שתיעשה על פי הוראת שר הפנים.
- (ב) רשות מקומית רשאית לקבוע כי אתר כאמור בסעיף קטן (א) ישמש גם לסילוק גרוטאות שאינן גרוטות רכב.
- (ג) הרשות המקומית תפרסם ברבים הודעה על מקומם של אתרים שנקבעו כאמור.
- (ד) לא יפנה אדם פסולת בנין, גרוטאות או גרוטות רכב אלא לאתר כאמור.
- (ה) לענין סעיף זה, "רשות מקומית" — עיריה או מועצה מקומית.
8. (א) רשות מקומית או מי ששר הפנים הסמיכו לכך (להלן — רשות מוסמכת), רשאית לסלק גרוטות רכב שהושלכו ברשות הרבים או ברשות היחיד, למעט גרוטאות המצויות בהצטוו של מי שמהזיק בהן כדין, או מנהל בהן כדין עסק בגרוטות רכב.
- (ב) לא תשתמש רשות מוסמכת בסמכותה לסלק גרוטות רכב לפי סעיף זה אלא לאחר שדרשה בכתב מבעלה או מהמהזיק בה לפנותה תוך תקופה שקבעה בדרישה והוא לא עשה כן, ולאחר שהודעה בדבר כוונתה לסלק את הגרוטה הודבקה עליה במקום הנראה לעין, 48 שעות לפחות לפני ביצוע הסילוק.
- (ג) לא ניתן לזהות את בעלה של גרוטות הרכב, רשאית הרשות המוסמכת לסלקה אם היא נמצאת באותו מקום לפחות חודש ימים ואם בנסיבות הענין סביר להניח כי בעלה התיישב ממנה מחמת מיעוט שוויה.
- (ד) סולקה גרוטות רכב כאמור בסעיף קטן (א), זכאית הרשות המוסמכת שסילקה את הגרוטה להתור הוצאותיה ממי שגמסרה לו דרישה כאמור בסעיף קטן (א); תעודה מאת הרשות המוסמכת המפרטת הוצאות אלו, תהא ראייה לכך.
9. לא ייצר אדם ולא ישווק יבואן מכלים למשקה, אלא אם כן מודפס או מוטבע עליהם או על תווית שעליהם, סימון נראה לעין בדבר איסור השלכת פסולת, הכל לפי קביעת שר התעשייה והמסחר, בהתייעצות עם שר הבריאות.
10. (א) מוקמת בזה קרן לשמירת הנקיון במטרת משרד הפנים (להלן — הקרן).
- (ב) מטרת הקרן תהיה לרכז אמצעים כספיים לשמירה על הנקיון ולמניעת השלכת פסולת, ובכלל זה לקידום ולעידוד פעולות הינוך והסברה, לפיקוח ולאכיפת הדינים לשמירת הנקיון.
- (ג) שר הפנים יתקין תקנות בדבר סדרי הפעלת הקרן.
- (ד) כספי הקרן יועדו למטרותיה בלבד ויוצאו לפי הוראות שר הפנים, בהסכמת שר האוצר.
- (ה) כספי הקרן יבואו מהיטל לפי סעיף 11, קנסות לפי סעיף 13, הקצבות מתקציב המדינה ותרומות.

חובת שילוט
ברכב

אתרים לסילוק
פסולת בנין
וגרוטות רכב

סמכות סילוק
גרוטות רכב

סימון מכלים
למשקה

קרן לשמירת
הנקיון

(ו) שר הפנים ידווח לוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת בסוף כל שנת תקציב על פעולות הקרן, הכנסותיה והוצאותיה.

הוטל לשמירת
הנקיון

11. (א) שר הפנים, יקבע בתקנות היטל לשמירת הנקיון (להלן — ההיטל) על יצרנים ויבואנים של מכלים למשקאות; שיעורו, אופן הצמדתו ודרכי גבייתו של ההיטל ייקבעו בהסכמת שר האוצר.

(ב) ההכנסות מן ההיטל ישולמו לקרן.

(ג) על גביית ההיטל תחול פקודת המסים (גבייה)².

מפקחים ונאמני
נקיון

12. (א) שר הפנים ימנה מפקחים לענין חוק זה מבין עובדי המדינה ומבין מי שמונה כדין כפקח או כמפקח מכוח חיקוק, וכן מתוך רשימות פקחים ומפקחים שהגישו לו איגודי ערים, עיריות, מועצות מקומיות, רשויות נתלים ומעיינות, רשויות ניקוז, רשות הגמלים, רשות שדות התעופה, מינהל מקרקעי ישראל, קרן קיימת לישראל, רשות גנים לאומיים ורשות שמורות הטבע.

(ב) למפקח כאמור תהיה סמכות לערוך חקירות על עבירות לפי חוק זה;

בהשתמשו בסמכות כאמור —

(1) יהיו למפקח סמכויות שוטר לפי סעיף 2 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט—1969³;

(2) יהיה מפקח רשאי להשתמש בכל הסמכויות הנתונות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)⁴, וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם מכוח סמכות זו.

(ג) שר הפנים או ראש רשות מקומית, לגבי תחום אותה רשות ובהסכמת מפקד מחוז במשטרת ישראל, רשאים למנות כל אדם להיות נאמן נקיון; נאמן נקיון שמונה כאמור רשאי, לאחר שהציג תעודת מינויו כנאמן נקיון, לדרוש ממנו שעבר לגנד עיניו עבירה על חוק זה להודעה בפניו; מי שנדרש להודעה כאמור חייב לעשות כן.

עונשין ויעור
קנסות

13. (א) העובר על הוראה מהוראות חוק זה, דינו — קנס.

(ב) קנס שהוטל בעבירה לפי חוק זה ישולם לקרן; אולם אם הוטל הקנס בבית משפט לעניינים מקומיים, ישולם לקופת הרשות המקומית שבתחומיה נעברה העבירה.

חוב צהוצאות
ניקיון

14. (א) בית משפט שהרשיע אדם בעבירה על חוק זה רשאי, בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, להחייבו בתשלום הוצאות הניקיון, אם הוגשה לו על כך בקשה מאת מי שהוציאן.

(ב) לענין גביית הסכום שנפסק, החלטה לפי סעיף זה כמות כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית.

(ג) הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט בהחלטה לפי סעיף זה, להטיל את תשלום הוצאות על כולם או חלקם, יחד ולחוד, או לחלק סכום זה ביניהם, הכל כפי שנראה לבית המשפט בגסיבות הענין.

(ד) לא פסק בית המשפט בבקשה לפי סעיף זה לגופו, לא יגרע הדבר מוכותו של מי שהוציא את הוצאות לתבען בתובענה רגילה.

2 חוקי אי"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1399; ס"ח התשמ"א, עמ' 157.
3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284; התש"ס, עמ' 116.
4 חוקי אי"י, כרך א', עמ' 167; ס"ח התשכ"ה, עמ' 53.

15. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף — למעט שותף מוגבל — או פקיד באותו תאגיד ואחראי לענין הנידון, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.
16. (א) שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
(ב) תקנות לפי חוק זה יותקנו באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.
17. חוק זה יהול גם על המדינה.
18. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.
19. רשות מקומית רשאית להתקין חוקי עזר בכל ענין שחוק זה דן בו, למעט בעניינים הנידונים בסעיפים 9 ו-10 ולרבות —
- (1) קביעת הוראות בדבר אחריותו של בעל מגרש לנקיון מגרשו והטלת אחריות זו גם על מי שמייצג את בעל המגרש לצורך תשלום מסים או לענין ניצולו המסחרי או שמירת ערכו;
(2) התנאת מתן תעודה לפי סעיף 324 לפקודת העיריות⁵, בתשלום כל קנס שהוטל לפי חוק זה או לפי חוק עזר שהותקן לפי סעיף זה.
20. בתוספת השניה לחוק בתי המשפט, התשי"ז—1957⁶, בסופה יבוא:
"21. חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד—1984."
21. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב—1982⁷, בתוספת השניה, בסופה יבוא:
"13. עבירה לפי סעיף 2 לחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד—1984, שנעברה ברשות היחיד של הקובל."
22. חוק שמירת הנקיון, התשל"ו—1976⁸ — בטל.
23. (א) תחילתו של חוק זה למעט סעיף 9, בתום 60 ימים מיום פרסומו; תחילתו של סעיף 9 בתום שנה מיום פרסומו של חוק זה.
(ב) קביעת אתר כאמור בסעיף 7 תיעשה לא יאוחר מתום שנה מיום פרסום חוק זה.

יוסף בורג
שר הפנים

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

5 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197; ס"ח התשמ"ד, עמ' 49.
6 ס"ח התשי"ז, עמ' 148; התשמ"ד, עמ' 82.
7 ס"ח התשמ"ב, עמ' 43; התשמ"ג, עמ' 145.
8 ס"ח התשל"ו, עמ' 269.

**חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אבטחת מוסדות חינוך),
התשמ"ד-1984 ***

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (אבטחת מוסדות חינוך), התשל"ד-1974 (להלן - התקנות), מוארך בזה עד יום י"ד באלול התשמ"ה (31 באוגוסט 1985).	הארכת תוקף
2. שר החינוך והתרבות, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, רשאי בכל עת, בצו שיפורסם ברשומות, לבטל את התקנות, כולן או מקצהן, או להגביל סמכויות על פיהן.	סמכות ביטול לפני הפועד

זבולון המר
שר החינוך והתרבות

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום ד' בסיון התשמ"ד (4 ביוני 1984); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1681, התשמ"ד, עמ' 251.
1 ק"ת התשל"ד, עמ' 1902; ס"ח התשל"ה, עמ' 18 ועמ' 196; התש"ל, עמ' 274; התש"ט, עמ' 140; התש"ס, עמ' 153; התשמ"א, עמ' 334; התשמ"ב, עמ' 178; התשמ"ד, עמ' 2.

חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 21), התשמ"ד-1984 *

1. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בסעיף 19 של התוספת השלישית -
(1) בסעיף קטן (ב), בפסקה (5) בסופה יבוא:
"אולם מקבל הפטור רשאי להעביר את הבעלות או את החזקה בדירה גם ללא תשלום היטל על אותה דירה או חלק ממנה שלגביהם קיבל את הפטור";
(2) האמור בסעיף קטן (ג) יסומן (1) ואחריו יבוא:
"(2) העברת הבעלות או החזקה בדירה שנבנתה או שהורחבה כאמור בפסקה (1) לא ייראו כמימוש זכויות, אם המזוויק במקרקעין או קרובו השתמשו בדירה למגוריהם או למגורי בני משפחתם הקרובים מגמר הבניה ועד מכירתה משך זמן שאינו פחות מארבע שנים; לענין זה, "גמור הבניה" - כמשמעותו בחוק מס רכוש וקרן פיצולים, התשכ"א-1961";	תיקון סעיף 19 לתוספת השלישית
2. בחוק התכנון והבניה (תיקון מס' 20), התשמ"ג-1983, בסעיף 14(2), במקום "כ"ז בטבת התשמ"ד (1 בינואר 1984)" יבוא "ח' בטבת התשמ"ה (1 בינואר 1985)".	תיקון הוראת מעבר

* נתקבל בכנסת ביום כ"ז באייר התשמ"ד (29 במאי 1984); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1667, התשמ"ד, עמ' 174.
1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשמ"א, עמ' 184; התשמ"ג, עמ' 25.
2 ס"ח התשכ"א, עמ' 100.
3 ס"ח התשמ"ג, עמ' 25.

3. (א) תחילתו של סעיף 1(1) ביום י"ט בטבת התשמ"ג (4 בינואר 1983). תחילה
 (ב) תחילתו של סעיף 2 ביום כ"ו בטבת התשמ"ד (1 בינואר 1984).

יוסף בורג
 שר הפנים

יצחק שמיר
 ראש הממשלה

חיים הרצוג
 נשיא המדינה

תיקון טעות *

(לפי סעיף 10א לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948)

- בסעיף 18(י) לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 59), התשמ"ד-1984: —
 בפסקה (4), במקום "סעיף 15 (4)" צ"ל "סעיף 15 (7)";
 בפסקה (5), במקום "סעיף 15 (5)" צ"ל "סעיף 15 (8)".

משה נסים
 שר המשפטים

מנחם סבידור
 יושב ראש הכנסת

* נחקבל בכנסת ביום כ"ו באייר התשמ"ד (22 במאי 1984).
 1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 56.

תיקון טעות דפוס

(לפי סעיף 10ב לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948)

- בחוק מס הכנסה (עידוד להשכרת דירות) (הוראת שעה ותיקוני חוק) (תיקון
 מס' 2), התשמ"ד-1984, בסעיף 1, בריש, במקום "התשי"א-1981" צ"ל "התשמ"ב-
 1981".

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 110.

